

Radiotherapie bij endeldarm- en anuskanker

Veelgestelde vragen en bijwerkingen

Radiotherapie is een van de behandelmethodes om tumoren van de endeldarm en/of anus te behandelen en soms symptomen en klachten te bestrijden. De bijwerkingen en de meest gestelde vragen over radiotherapie als behandelmethode van de endeldarm en/of anus hebben we voor u op een rij gezet zodat u weet waar u aan toe bent en u zich goed kunt voorbereiden. Al uw andere vragen stelt u tijdens de behandeling aan de laborant of tijdens een van uw vaste afspraken aan de radiotherapeut.

Algemene informatie

Meer algemene informatie over behandelingen met radiotherapie vindt u bij [Radiotherapie Veelgestelde vragen en bijwerkingen. Algemeen](#).

Het behandelteam

In ons team werken verschillende zorgverleners samen, zoals dokters, laboranten en verpleegkundigen. Dat heet een multidisciplinair behandelteam. Omdat iedereen zijn eigen specialiteit heeft, kunnen we u de beste zorg geven. Er werken zowel mannen als vrouwen in ons team. U krijgt de zorgverlener die op dat moment beschikbaar is en die goed op de hoogte is van uw behandeling of onderzoek.

Bijwerkingen bij bestraling van de endeldarm en/of anus

Vermoeidheid is een bijwerking die regelmatig voorkomt. We raden u aan om zolang dat mogelijk is uw normale dagritme aan te houden en uw conditie op peil te houden. Het ontstaan van andere bijwerkingen hangt af van de plaats van het bestralingsgebied. Bijwerkingen vinden meestal plaats op de plekken waar u wordt bestraald. Deze bijwerkingen ontstaan in de loop van de bestralingsperiode en verdwijnen meestal geleidelijk 2 tot 5 weken na de laatste bestraling. De radiotherapeut bespreekt met u hoe u het best kunt omgaan met de bijwerkingen en schrijft soms medicijnen voor om de klachten te verminderen.

Acute bijwerkingen

Mogelijke bijwerkingen tijdens de bestralingsperiode

Deze bijwerkingen kunnen in de loop van de bestralingsperiode ontstaan. Een aantal weken na de laatste bestraling verdwijnen deze bijwerkingen meestal geleidelijk.

Darmklachten

- Vaker per dag ontlasting.
- Dunnere ontlasting
- Slijm en/of bloed in de ontlasting.

Plasklachten

- Pijn bij het plassen.
- Vaker moeten plassen, bij de man met name 's nachts.
- Minder krachtige urinestraal bij de man.
- Vaker kleine hoeveelheden per keer plassen.

Huidreactie

- Geïrriteerde huid rondom de anus en de schaamstreek.
- Geïrriteerde huid in de liezen (alleen bij bestraling van de anus).

- Pijnklachten als gevolg van een kapotte huid in het bestralingsgebied.
- Haarverlies in de schaamstreek.

Late bijwerkingen

Mogelijke bijwerkingen vanaf enkele maanden na de bestralingsperiode

De radiotherapeut bespreekt met u hoe u het best kunt omgaan met de bijwerkingen en schrijft soms medicijnen voor om de klachten te verminderen.

Darmklachten

- Bloed en/of slijm bij de ontlasting.
- Een ander ontlastingspatroon (meestal iets vaker per dag, kort achter elkaar).
- Moeite met lang ophouden van de ontlasting.

Plasklachten

- Een ander plaspatroon (meestal vaker plassen, met name 's nachts).
- Moeite met lang ophouden van de urine.

Seksuele klachten

- 'Droog' orgasme (*normaal gevoel van klaarkomen zonder of met verminderde zaadlozing*).
- Erectiestoornissen (*minder stijve penis*).
- Droogheid van de vagina.
- Kans op verklevingen in de vagina waardoor u een "verkorte" vagina en pijn bij het vrijen kunt krijgen en soms bloedverlies.

Huidreactie

- Lymfeedeem van de benen (bij bestraling van de liezen).
- Stuggere huid rondom de anus en de schaamstreek.
- Haarverlies in de schaamstreek.

Veelgestelde vragen

Waarom moet ik een volle blaas hebben tijdens de bestraling?

Een volle blaas zorgt ervoor dat de blaas zich gedeeltelijk buiten het bestralingsgebied verplaatst. Hierdoor krijgt de blaas zo min mogelijk straling. De volle blaas duwt ook de dunne darm zo ver mogelijk buiten het bestralingsgebied.

Kan ik onvruchtbaar raken door de bestralingsbehandeling?

Bij bestraling van de endeldarm en de anus is de kans groot dat u daarna onvruchtbaar bent. Als u na de behandeling mogelijk een kind verwens heeft, is het eventueel mogelijk om van tevoren zaadcellen te laten invriezen. Overleg dit met uw behandelend arts.

Kan ik problemen met de ontlasting krijgen door de bestralingsbehandeling?

Bij bestraling op uw endeldarm en/of anus kan uw ontlastingspatroon veranderen. De ontlasting kan dunner zijn, vaker en in kleinere hoeveelheden komen en soms gepaard gaan met bloed of slijm. Dit verbetert meestal vanaf 2 tot 4 weken na de laatste bestraling.

Moet ik me zorgen maken als ik bloed in mijn urine heb?

Nee, in principe niet. Als u tijdens of vlak na de bestralingsperiode bloed in uw urine heeft, dan kan dit veroorzaakt worden door irritatie van het blaasslijmvlies.

Als ik bloed in mijn urine heb of het gevoel dat ik een blaasontsteking heb, is dan een antibioticakuur nodig?

Laat altijd eerst uw urine controleren om erachter te komen of er een ontsteking is. Als dit niet zo is, kunnen uw klachten worden veroorzaakt door de bestraling. In dat geval is antibiotica niet nodig. Wij raden u dan aan om veel te drinken en eventueel een pijnstiller te nemen.

Hoe verzorg ik mijn huid tijdens de bestralingsperiode?

Als de huid intact is, mag u het dun insmeren met een crème die u al gebruikt. Tenzij de radiotherapeut anders adviseert. Door de huid in te smeren kunt u een bestralingsreactie van de huid niet voorkomen, maar het kan wel prettig aanvoelen. Als de huid erg geïrriteerd is, of kapot gaat, schrijft de radiotherapeut een zalf voor. Let op: Smeer vanaf een uur voor de bestraling geen crème of zalf.

Moet ik stoppen met roken?

Roken kan de effectiviteit van de bestralingsbehandeling nadelig beïnvloeden en bovendien meer bijwerkingen veroorzaken. Stoppen met roken is dan ook een zeer dringend advies. Vraag uw huisarts om hulp en kijk op de websites SineFuma en op rokeninfo.nl van het Trimbos-instituut. Hier kunt ook een folder [downloaden](#) over stoppen met roken.

Mag ik alcohol drinken?

Het algemene advies van de Gezondheidsraad is om niet te drinken, of niet meer dan één glas per dag. Dit komt omdat steeds duidelijker wordt dat alcohol schadelijk kan zijn voor de gezondheid. Daarnaast kan alcohol extra irritatie aan het slijmvliesweefsel geven wat tijdens de radiotherapie tot meer klachten kan leiden.

Heeft u nog vragen?

Bent u bij ons onder behandeling en heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen over bijwerkingen, over de bestralingsbehandeling of medische vragen? Neem dan contact op met het secretariaat van uw behandelende radiotherapeut.

Als patiënt kunt u ook bij een van onze voorlichters terecht voor een persoonlijk gesprek. Bij de receptie radiotherapie kunt u een afspraak maken die eventueel gecombineerd is met de bestralingsafspraken.

Meer informatie

Patiëntinformatiecentrum Oncologie (PATIO)

Het patiëntinformatiecentrum is er voor iedereen die met kanker te maken krijgt, als patiënt of naaste. Het informatiecentrum bevindt zich aan de Zimmermanweg en is geopend van maandag t/m vrijdag van 8.00 - 16.30 uur. Telefoon: (010) 704 12 02. Mail: patio@erasmusmc.nl Voor alle mogelijkheden en activiteiten: www.erasmusmc.nl/kankerinstituut/patio. Kijkt u ook eens naar het ervaringsverhaal van Joris: <https://www.youtube.com/watch?v=4GVqbuyUSnA>

Contactgegevens afdeling radiotherapie

Radiotherapie tijdens kantooruren:

(010) 704 13 14 (algemeen secretariaat radiotherapie)

Met dringende vragen buiten kantoortijden neemt u contact op via het algemene telefoonnummer en vraagt u naar de dienstdoende radiotherapeut.

(010) 704 0 704

